

Opičí paparazzi

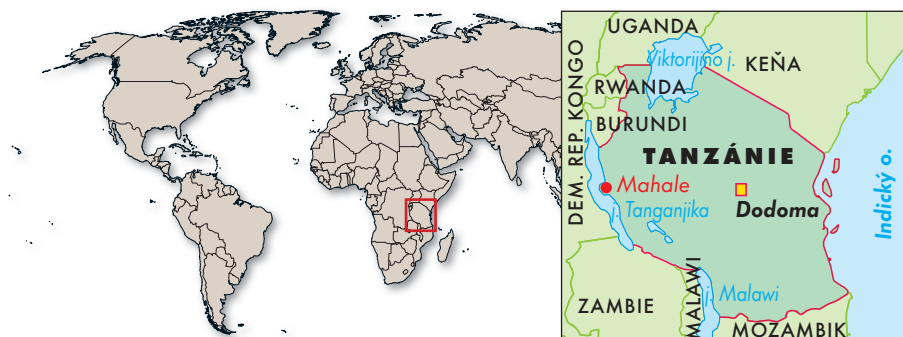
Fotky šimpanzů ze zoo nebo safari má kdekoliv. Kdo chce ale snímky těchto úžasných zvířat v jejich přirozeném prostředí, musí se připravit na ztrátu mnoha sil a kil. Šimpanzi jsou jako celebrity. Někdy se okatě předvádějí, jindy se před objektivem schovávají jako před samotným ďáblem.

Přistávací dráha v Mahale je kamenitá a velice krátká. Začíná hned pod horami a končí v jezeře Tanganika. Při přistání navíc foukal od vody silný nárazový vítr, a tak jsme byli rádi, že se letadlo zastavilo ještě pár metrů před pláží. Pilot cessny nás rovnou upozornil, že zpátky nás vezme, ale musíme snížit váhu svých zavazadel o 50 kg. Po

přistání v Mahale jsme proto všichni vybalili kufry přímo na dráhu a poslali rovnou tím samým letadlem do Arushy stativy, rezervní nabíječky a špinavé prádlo. Pilot to skutečně všechno vážil mincířem, a dokud to nebylo těch požadovaných padesát kilo, tak jsme museli přihazovat.

Asi po hodině čekání jsme se naložili i se zavazadly na docela luxusní

XXXXXX

člun, který měl naměřeno k národního parku. Svištěl po hladině jezera a my jsme se kochali nádhernou scénérií. Nebesky modrá hladina Tanganiky kontrastovala se zeleným pralesem na jedné straně a na druhé straně mizely stříbrné reflexy slunce za horizontem. S rubem Afriky jsme se pak setkali ve středisku parku, kde začala klasická anabáze s povolením. Když se vše asi po třech hodinách vyřídlilo, vypluli jsme na velké motorové kanoi kamsi do neznáma.

Asi po hodině plavby jsme zakotvili u skromných přístřešků na jinak úplně opuštěném břehu. Střechu nad hlavou jsme sice měli, společnost nám ale dělaly strašná žízeň a hlad. Do noci jsme čekali aspoň na balenou vodu, kterou měl přivést náš průvodce. Průvodce ale nedorazil a od vody začala táhnout zima, tak jsme zalezli do svých chýší. Spánek zvítězil nad lačným žaludkem.

MASKOVANÍ JAPONCI

První den stopování šimpanzů bude asi patřit k těm, na které se nezapomíná. Při treku za šimpanzy si někteří z nás sáhli na dno. Předchozí den jsme se dozvěděli, že se tlupa zdržuje asi hodinu cesty za kempem, a tak jsme očekávali jen kratší výlet. Náš průvodce Raymond nám však po hodině chůze sdělil, že se šimpanzi vydali do hor a že nás čeká náročná cesta. Měl pravdu. Jezero Tanganika se nachází v nadmořské výšce 760 m n. m. a z této

XXXXXX

výšky jsme vyrazili do pralesa. Šimpanzi se pohybují po svých tradičních stezkách, a tak jsme šli rovnou za nimi. Náš vůdce prosekával cestu mačetou a my jsme se s batohy naplněnými fototechnikou plazili za ním, zatím stále naladěni na unikátní snímky.

V tisíci metrech nadmořské výšky na nás nebyla nitka suchá, došla nám voda a my jsme stále doufali, že už od šimpanzů nemůžeme být daleko. Stoupání pralesem není vůbec jednoduché, zvláště musí-li se některé úseky brát po čtyřech a ruksak je stále někde zamotaný v liánách. O tři sta

metrů výše jsme na tom byli fyzicky už dost bídne. Nakonec jsme kýženého cíle dosáhli někdy kolem poledne ve výšce 1460 m n. m. Konečně jsme viděli šimpanze, kteří se pohybovali v korunách stromů a pak už výhružně pobíhali také kolem nás. Bylo náročné cokoli vyfotit, natož aby z toho vznikl působivý snímek. Ovšem my, kteří jsme na místo dofuněli úplně poslední, jsme měli největší štěstí. Statný samec jménem Darwin zrovna ulovil malou opici guerézu červenou, kterou před našimi zraky usmrtil a následně sežral.

KOUPÁNÍ S DOZOREM

Po celou dobu focení jsme museli mít roušky na obličej, což velice ztěžovalo dýchání a navíc jsme si funěli do hledáček fotoaparátů a neviděli vůbec nic. Fotili jsme půl druhé hodiny a už nás průvodci hnali dolů. Pili jsme vodu z pramenů a říček, na které jsme při zpáteční cestě narazili. Bohužel se v polovině cesty dolů už jednomu kolegovi udělalo tak špatně, že jsme museli rozhodnout, že tam počká s jedním dobrovolníkem, který má nejvíce sil. Ostatní s průvodcem vyrazili do nedalekého japonského tábora pro nějaké občerstvení. Bylo to ale opět asi hodinu cesty a sešup o tři sta metrů.

Japonské středisko sestávalo ze dvou hliněných chýší, kde posedávali dva černoši v červených trenýrkách. Byli velice ochotní, okamžitě udělali sladkou citronovou vodu a průvodce vyrazil zpátky nahoru. Nás už doprovodil s mačetou jeden z místních. Do kempu jsme dorazili kolem půl čtvrté a zbylá dvojice s průvodcem kolem páté. Vypili jsme snad všechny zásoby, co tu měli, a pak jsme si dali zaslouženou koupel v Tanganice. Za horizont druhého největšího afrického jezera není vidět. Lze jen tušit, že se tam nachází Demokratická republika Kongo. U jezera stále hlídá ranger, protože se stávalo, že ozbrojenci z Konga na lodích přepadávali zdejší rangerské osady. Skutečnost, že zde potkáváte stále někoho ozbrojeného samopalem už nás nepřekvapuje.

Následující den jsme při stopování šimpanzů ale měli smůlu. Prochodili jsme pralesem pět hodin a nenarazili jsme na jedinou jejich stopu. Náš průvodce se vysílačkou dozvěděl, že se šimpanzi vydali do druhého údolí. To by ale znamenalo překonat výšku 2500 metrů v místech, kudy nevedou žádné stezky! To už zkrátka není pro nás, pro opice, které se pohybují v korunách stromů. Cestu jsme tedy

XXXXXX

V Mahale žijí čtyři tlupy šimpanzů. Jednotlivé tlupy jsou označeny písmeny. Ta naše má označení „M“ a je jediná, která je zvyklá na lidi. Celá tlupa má pětadesát členů, ale samozřejmě není stále pohromadě. Odhaduji, že jsme jich viděli v horách asi třicet. Pohyb této tlupy je stále pod dohledem rangerů, kteří pracují pro japonské středisko. Byli jsme i svědky toho, jak zahalený Japonec se zápisníkem v ruce zaznamenává veškeré dění tlupy. Takto s nimi údajně tráví celé dny a po dvou týdnech ho vystřídá další ranger.

- Afričané se s šimpanzi stýkají celá tisíciletí. Brzy zjistili, že je lze domestikovat a držet jako domácí mazlíčky. K tomu dochází v Africe i dnes, ale úřady v mnoha zemích šimpanze lidem zabavují a umísťují je do parků.
- O opicích z dalekých pralesů se zmiňuje i antická a raná arabská

literatura. Většinou ale nešlo o přímou zkušenost, nýbrž o mýty a legendy.

- První doložený kontakt Evropana se šimpanzi proběhl až na začátku

16. století na území dnešní Angoly. Portugalský objevitel Duarte Pacheco Pereira si do deníku zapsal, že tato zvířata dokážou vyrábět nástroje.

- Do Evropy se první šimpanz dostal až v roce 1640, pocházel z území Angoly a byl darem pro Frederika Hendrika Oranžského. Na starý kontinent pak mířily stovky a tisíce dalších zvířat, zejména pak po zveřejnění Darwinovy teorie o původu druhů.

MAZLIČCI

RADY NA CESTU

• Kdy vyrazit

Nevím, jestli je nějaké nejvýhodnější období pro fotografování šimpanzů s ohledem na jejich chování. S ohledem na počasí bych však doporučil období sucha (od května do září). V období dešťů bych se pralesem do hor na tak náročný trek vůbec nepouštěl.

• Co na sebe

Dobré funkční prádlo je základem. Vysoká vlhkost vzduchu a teplota člověka pěkně zpoří. Vzdušné oblečení v přírodních barvách a pevné trekové boty jsou asi samozřejmostí. Repelenty doporučuji mít při ruce vždy. Nejúčinnější bývají ty, které nekoupíte doma, ale přímo v navštívené zemi.

• Jídlo a pití

V blízkosti šimpanzů se nesmí konzumovat vůbec žádné potraviny. Dokonce i v případě doplnění tekutin je nutno odejít do dostatečné vzdá-

lenosti a dbát na to, aby to šimpanzi neviděli. V horších případech by mohlo hrozit i napadení. Také provádět osobní potřeby je v místě výskytu šimpanzů přísně zakázáno.

• Fototechnika

Světelné podmínky v pralese nejsou dobré. Šero a místy silné kontrasty jsou pro správnou expozici velice náročné. Šimpanzi se pohybují v korunách stromů, ale není výjimkou, že jednotlivci proběhnou kolem vás na vzdálenost jednoho metru. Doporučuji skla s ohnisky max. 300 mm a světelností 2,8. Fotograf se neobejde bez práce při vysokém ISO.

• Pravidla chování

Roušky slouží k tomu, aby se žádná infekce, kterou může přenášet člověk, nedostala do prostoru, kde se šimpanzi pohybují. Na to dohlíží Rangerové, kteří doprovází japonské vědecké pracovníky. I přes tato opatření vpustil do blízkosti tlupy maximálně deset lidí na jednu hodinu.

vzdali a odpoledne jsme fotili jen v okolí kempu různé ptáky nebo paviány žluté, napájící se z jezera. Ani odpolední koupel v Tanganice nechyběla.

ŠŤASTNÝ LET

Ráno jsme se rozloučili s Raymondem a vyrazili lodí zpět. Chcípnutí motoru uprostřed Tanganiky nás už

nechalo naprosto klidnými – vše tu lze rozhodit pomocí šroubováku, kladiva a trpělivosti. Na letišti jsme i tak měli dostatek času, a tak jsme někteří vyrazili fotit do přílehlé vesnice. Natažené ruce dětí i dospělých se stereotypním „money“ však nebyl dobrý motiv pro focení. Vesnice je příliš blízko letišti a přirozenost domorodců už dávno vzala za své. Neměli jsme z toho

dobrý pocit, a tak jsme to vzdali velmi brzy.

Letadlo přiletělo na čas, vystoupilo pár nadšenců jen tak s batůžky a s kompakty a odebrali se k vodě. My jsme bez problémů nastoupili na palubu cenný a po důkladném rozjezdu se jen tak tak odrazili nad hladinu jezera. Mezipřistání jsme měli ve městě Kigoma, kde byli připraveni k naložení čtyři noví pasažéři, z nichž jeden vážil odhadem tak dva metráky. Pilot z toho byl evidentně nesvůj. Nechal vyložit všechna zavazadla a došlo k nejhorsímu. Vše se opět převažovalo mincířem a pilot konstatoval, že je nosnost letadla překročena a že let by byl nebezpečný. Po dlouhém dohadování pilot rozhodl, že přeci jen poletíme. Údajně konzultoval váhu s provozovatelem letecké společnosti a ten dal k letu povolení. Ne, že by nás to nějak uklidnilo, ale věřili jsme, že nás nechtějí zabít. Když jsme dosedli v Arushe na kamenitou plochu, zvedl se nejen oblak prachu, ale určitě se ozvalo i několik ran, jak nám, šťastným aviatikům, spadl kámen ze srdce.

Zajímavé je, že když jsme do hotelu v Arushi přijeli na začátku našeho pobytu, připadal nám dost laciný a na nízké úrovni. Když jsme se ale vrátili po dvou týdnech v pralese, byl pro nás tentýž hotel naprostým luxusem. 🌍

XXXXXX

